

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге преплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за инспектора треће класе антропометриско-полицијског одељења Министарства унутрашњих дела Душана Ђ. Алимпића, управника треће класе вароши Београда; и

за секретара треће класе Министарства унутрашњих дела Добривоја В. Бакића, секретара четврте класе антропометриско-полицијског одељења истог Министарства.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 20. фебруара 1910. г. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I. благоволео је, на предлог Министра унутрашњих дела, поставити:

за полицијског писара прве класе среза подунавског Војислава Ристића, полицијског писара исте класе среза посавског, округа београдског, по молби;

за полицијског писара прве класе среза трстеничког Драгомира Мунића, полицијског писара исте класе среза моравичког, по потреби службе;

за полицијског писара прве класе среза азбуковачког Михаила Васиљевића, полицијског писара исте класе среза пожаревачког, по потреби службе;

за полицијског писара прве класе среза пожаревачког Атанасија Николића, полицијског писара исте класе среза врачарског, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе среза расинског Живка Вукојичића, полицијског писара исте класе среза јабланичког, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе среза јадранског Светислава Драговића, полицијског писара исте класе начелства округа ужичког, по молби;

за полицијског писара друге класе среза моравичког Радисава Ђорђевића, полицијског писара исте класе среза ариљског, по молби;

за полицијског писара друге класе среза бољевачког Јована Симића, полицијског

писара исте класе среза поречког, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе среза посаво-тамнавског Вељка Јовичића, полицијског писара исте класе среза јадранског, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе среза посавског, округа београдског, Стевана Павловића, полицијског писара исте класе среза подунавског, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе начелства округа ужичког Андреју Цветковића, полицијског писара исте класе среза лужничког, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе среза грузанског Ђорђа Миленовића полицијског писара исте класе начелства округа ваљевског, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе среза рачанског Николу Милошевића, полицијског писара исте класе среза подгорског, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе среза посавског округа београдског, Јована Јовковића, полицијског писара исте класе среза подунавског, по потреби службе;

за полицијског писара друге класе среза лепеничког Милана Цветковића, полицијског писара исте класе начелства округа ваљевског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза мачванског Владимира Живановића, полицијског писара исте класе среза деспотовачког, по молби;

за полицијског писара треће класе среза јасеничког, округа крагујевачког, Мiroслава Жунашевића, полицијског писара исте класе среза мачванског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза ариљског Љубомира Ж. Јовановића, полицијског писара исте класе среза јасеничког, округа крагујевачког, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза врачарског Доброслава А. Брајовића, полицијског писара исте класе среза рачанског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза рачанског Милоја Недића, полицијског писара исте класе среза азбуковачког, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе Управе вароши Београда Милорада И. Куртовића, полицијског писара исте класе среза звишког, по молби;

за полицијског писара треће класе среза звишког Милоша Рашића, полицијског писара исте класе Управе вароши Београда, по молби;

за полицијског писара треће класе среза крајинског Стевана Вучковића, полицијског писара исте класе среза тимочког, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза поречког Љубивоја Богдановића, полицијског писара исте класе среза крајинског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза лужничког Божидара Крстића, полицијског писара исте класе среза трстеничког, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе начелства округа ваљевског Душана Живковића, полицијског писара исте класе среза грузанског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза деспотовачког Владимира П. Костића, полицијског писара исте класе среза расинског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза подгорског Војислава Новаковића, полицијског писара исте класе среза посаво-тамнавског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза звишког Милана Јанковића, полицијског писара исте класе среза хомољског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза трстеничког Милутина Кокановића, полицијског писара исте класе среза звишког, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза подунавског Жарка Јанаковића, полицијског писара исте класе среза посавског, округа београдског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе среза моравског, округа нишког, Љубомира Костића, полицијског писара исте класе начелства округа врањског, по потреби службе;

за полицијског писара треће класе начелства округа врањског Душана Матића,

полициског писара исте класе среза левичког, по потреби службе;

за полициског писара треће класе среза левичког Милутина Томића, полициског писара исте класе среза моравског, округа нишког, по потреби службе; и

за полициског писара треће класе начелства округа ваљевског Милорада Качаревића, практиканта истог начелства.

Из канцеларије министарства унутрашњих дела 16. фебруара 1910. г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је да се:

Владимир Ст. Максимовић, секретар Министарства унутрашњих дела прве класе, на основу §. 70 закона о чиновницима грађанског реда стави у стање поклоја с пензијом, која му припада по годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 20. фебруара 1910. г. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 9. фебруара 1910. године Бр. 1028, донесено на основу члана 144. тачке 9. Устава, које гласи:

„да се Д-р. Алфонс Сабатини, лекар, родом из Флоренције у Италији и поданик италијански, по својој молби прими у српско поданство изузетно од §. 44. грађанског закона, пошто је поднео уредан отпуст из својег досадашњег поданства.“

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 16. фебруара 1910. г. у Београду.

РАСПИС

Свима окружним начелствима и Управи вароши Београда

У циљу олакшања међународног саобраћаја, одлучио сам, да наше власти у будуће не траже пасош и путне исправе од оних наших и страних поданика, који из Србије одлазе у иностранство, или из иностранства прелазе у Србију.

С тога препоручујем начелству — управи — да се ове моје одлуке придржавају с подручним органима. Ово важи према свима суседним земљама. Начелство — управа — стављаће визу на пасошима оних путника, који то својевољно затраже, а наше поданике удруживаће, да се снабду пасошима кад путују у земље, где се пасоши траже при прелазу границе.

Нека начелство — управа — саопшти ово подручним властима ради управљања.

П.Бр. 3115.

19. фебруара 1910. год.

Београд.

Министар
унутрашњих дела,

Љ. Јовановић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

НЕКОЛИКО ПОГЛЕДА НА РЕЗУЛТАТЕ ХЕМИЈСКЕ АНАЛИЗЕ КАО ДОКАЗНИ МАТЕРИЈАЛ ПРИ СУМЊИ НА ТРОВАЊЕ

(СВРШЕТАК)

У лешину или у поједине лешинске делове може који отров случајно с поља доспети и у оним приликама, где лекарева послуга при секцији није поуздана, те не пазн на ред и чистоћу. Тако се н. пр. дешавало, да је у лешину или у лешинске делове доспео који отров са нечиста стола, на коме је лекар секцију вршио или са старих, зарђаних и загађених секционих инструмената (ножева, маказа, лета, тестера, чекића итд.), којима се при обдукацији служио, или најпосле и из прљавих судова, у којима му је вода доношена; у којима је поједине лешинске делове посебице прегледао или остављао, или с којима су ти делови и иначе у додир долазили. Такви случајеви су, ипак, врло ретки, али их ипак ваља имати на уму, кадгод то и друге прилике буду захтевале. Браниоци, на жалост, на то много не пазе, него их или сасвим превиде, или их по својој потреби истичу врло често — и у оним случајевима, где им никако места није.

Исто тако може се десити, да обдуценат при одвајању и сиремању лешинских делова за хемијску анализу не употреби сасвим нове, чисте и за тај посао одошне судове (и запушаче), па да онда по гдекада и из тих сумњивих судова (или запушача на њима) пређу извесне количине каквог отрова и на објекте, који су за хемијску анализу одређени. Нарочито се то може десити на селу, где се ретко кад могу наћи нови, zgodни, стаклени судови за тај посао,¹⁾ него се лекар-обдуценат мора послужити и каквим старим олупаницама из давнашње домаће употребе — н. пр. лиманим кантама, земљаним ђуповима и т. д. Тако се н. пр. може десити, да се олово из лема какве старе петролеумске тенећке или из лошег глеђа каквог земљаног суда раствори у соковима и гњиладини лешинских делова, па да онда и у њихову унутрашњост продре.

Дешава се по гдекада и то, да се лешинским деловима, које ваља лети на подужи пут отправити — конзервисања и десодорације ради — додају неке течности (н. пр. алкохол) или друга каква једињења, па да том приликом из тих додатака у њих доспе и који отров. О тим средствима за конзервисање и десодорацију рекох већ раније, да по гдекада мењају састав отрова, који се у тим деловима налазио, па да тиме муте јасност резултата хемијске анализе, али их може бити и таквог састава, да у себи садрже и неку извесну врсту отрова. С тога је увек боље, да се — ако је то икако могуће — лешинским деловима ништа не додаје, него да се на хемијску анализу

¹⁾ Обазриви лекари тога ради напред се постављају за такве судове.

отправе онако, како их је обдуценат у лешини нашао и lege artis (по правилу) из ње извадио. Где се баш то не може избећи, него им се мора додати какво конзервишуће средство, ту неки аутори саветују, да се — контроле ради — хемичару пошаље у засебном и добро запушеним суду и једна проба чистог тог средства. А да се с те стране избегне свака сумња и уштеди излишан посао хемичару, најбоље би било, ако би се у таквим приликама лешински делови слали на анализу у судовима, обложеним ледом.

Најпосле да споменем још једну прилику, кад би се могло десити, да отров случајно у лешинске делове доспе, или кад би се на то могло посумњати. Као што је познато, ни хемијска једињења нису увек хемијски апсолутно чиста, него по гдекад у себи садрже кад веће кад мање количине каквих страних сумеса и нечистоћа, а по гдекада баш и отрова. Ако би се, дакле, судски хемичар при анализи сумњивих лешинских делова служио реагенцијама, које нису претходно тачно испитане, јесу ли сасвим чисте, или имају у себи још и других каквих, па — може бити — и отровних сумеса (рецимо арсена): онда би, наравно, могла сумња избити, да су трагови отрова, који би се касније хемијском анализом у лешинским деловима констатовали, својим пореклом из самих хемијских, аналитичаревих реагенција. Ту сумњу хоће по гдекада браниоци нарочито и с намером да истакну, не би ли њоме ослабили доказну снагу позитивног резултата хемијске анализе, па је онда мучно и за судско-медицинског вештака и за сам суд — ако не би могли хемичара од ње одбранити. С тога је по гдегде у судској пракси стално правило, да судски хемичари своје реагенције често испитују, јесу ли чисте и беспрекорне, и да при издавању својих извештаја о резултату хемијске анализе свакад тачно и детаљно опишу метод, по коме су анализу вршили и све реагенције, којима су се том приликом служили. Шта више, има хемичара, који — сваке сигурности ради — никад неће пропусти, а да одмах у почетку свога извештаја нарочито не нагласе, како су се служили чистим и у свему сасвим исправним реагенцијама. То чине често баш и стални, заклетви судски хемичари, који већ својом заклетвом јамче да ће свој посао вазда савесно вршити — а имају и право. Том напоменом избију браниоцима zgodно оружје из руке, да не могу приговорити чинити — и онде, где им није места.

IV

Према свему оном, што смо до сада сазнали о дигнитету хемијске анализе у случајевима сумње на тровање, може се рећи, да нас она сама често оставља у недоумици, како да спор решимо. С тога нам се и нехотице намеће питање, има ли Судска Медицина другог пута и начина, да и у таквим случајевима може доћи до објективне истине?

Сем тога што сам већ напред изнео о важности података, добивених лекарским прегледом и секцијом лешине, има још неколико помоћних средстава, којима

WWW.UNILIB.RS

се могу сумњиви или нејасни резултати хемијске анализе донекле допуњити или баш и кориговати. Далеко би нас одвело, а не би одговарало ни циљу ове расправе, да потање залазимо у појединости тих начина, али ће бити од интереса и за правника, ако се упозна бар са најобичнијим и најглавнијим врстама методских допуна модерне Судске Медицине у таким случајевима.

Где постоји основана сумња, да се у извесном случају доиста тиче тровања, и ако је хемијска анализа негативно испала, онде ће судско-медицински вештак у извесним згодним приликама употребити и т. з. *физиолошки опит*, којим су се лекари (нарочито раније, док још хемијска методика није била усавршена) често служили (Orfila, Mageudie, Christison па и сам Tardieu). Покушаће да испита, како ће на животињу (пса, мачку, курица, голуба ит.д.) дејствовати, ако јој се којим начином унесе у тело извесна количина сумњивих делова и остатака лешинских (или њиховог екстракта), па ће онда по томе дејству проценити, је ли могло бити тровања или не. И ако се данас (из разних узрока) већ не сме тврдити, да је тај метод увек поуздан, ипак се у неким извесним случајевима њиме могу постићи сасвим поуздани резултати.

По гдекада се као допуна и коректива хемијској анализи може згодно употребити и *микроскопско-бактериолошки*, па и најновији *сери-дијагностички метод*, да се у нејасним случајевима дође до објективне истине. Нарочито се ти методи могу згодно употребити у оним приликама, где се појави тровања тачно подударују са симптомима које познате заразне болести — на пр. колере, тифуса, срдоболе, тетануса ит.д. — с једне, а тровања арсеником, сублиматом, кантаридима, стрихнином ит.д. — с друге стране.

У случајевима, где је хемијска анализа позитивно испала, и ако све друге околности говоре против тровања, има још више и још много поузданијих судско-медицинских начина, којим се до објективне истине може доћи. Тако се и, пр. у неким случајевима *по додели отрова у телу* може решити питање, да ли се тиче отрова, који је за живота као лек или другим којим начином случајно у тело доспео, или намерно као отров у њега унесен. Обично је, да мале, незнатне количине отрова, нађена у лешини, више доказују, да је могао бити употребљен и као лек, него као отров. На против велике количине отрова у желуцу и цревима у сразмери са незнатним количинама нађеног отрова у осталим деловима тела показују опет, да се тичало акутног тровања, а не споре и постепене ресорпције, каква се обично јавља, кад се тиче особе, која је каква отров за живота дуже времена као лек употребљавала или иначе у себе примала.

Још поузданије може се сумњива хемијска анализа извесним судским-медицинским методама допуњити и објаснити у оним случајевима, где се тиче сумње, да је отров тек после смрти у лешину доспео. Ево неколико примера и те врсте.

Као један од најглавнијих доказа, да је отров тек после смрти сумњиве особе

у тело доспео, истиче се појава, да је отров без икакве *виталне реакције* кроз ткања прошао. Тако се и, пр. зна, да извесни отрови — и, пр. сичан, сублимат, олово ит.д. — остављају карактеристичне трагове у појединим-органима и ткањима, ако су још за живота на њих дејствовали. Где се, дакле, ти трагови виталне реакције не нађу, и ако се у лешини велике количине отрова констатују; где се још и то докаже, да није могло бити спорог и хроничног тровања сувише малим дозама отрова дакле ни т. з. акумулације — онда се може с поуздањем рећи: да је отров тек у мртво тело доспео, па с тога без виталне реакције остао.

Један нарочити облик виталне реакције па зато и поуздан доказ, да је отров на живо тело дејствовао, јесте и т. з. *ресорпција отрова из „првих цитова у друге“* — и, пр. из желуца и црева у друге органе. Као што је познато, унесени отров прихвати живо тело читавим системом лимфних (мезгранних) и крвних судова и разнесе га — не само по суседним органима и областима, него и по најудаљенијим деловима. С тога се поједини отрови, унесени за живота, могу — кад пре кад касније — хемијски констатовати не само у јетри, слезини, бубрезима и мишићима, него чак и у мозгу, мокраћи, костима, коси и ноктима. Ресорбовани отров разишао се целом мрежом лимфних и крвних судова до њихових крајних разгранака и до сваке живе ћелије. Где се, дакле, нађу појави ресорпције у лешини, ту се може поуздано рећи, да је отров за живота у тело доспео.

Од ресорпције отрова у живом телу ваља тачно разликовати т. з. *имбибицију или дифузију* његову у лешину. Као што је познато, већ је Орфила (Orfila) доказао, да отров, унесен после смрти у тело животињско или човечје, може са свог првобитног места физички или механички прећи на суседне органе. Он се може имбибирати и у мртво ткање, а може дифузијом кроз та ткања продрети и у удаљеније области. Исто то потврдили су (приме-рима из судске праксе и нарочитим опитима) и други научници. Тако је н. пр. Штраман (Strassmann) показао, да арсен имбибирanjem и дифузијом може већ за 12—20 дана продрети и у удаљене крајеве лешине. Питање је, дакле, *може ли се судско-медицинским методом витална ресорпција отрова, унесеног у живо тело, разликовати од постморталне (посмртне) имбибиције или дифузије?*

Главна разлика између ресорпције отрова у живом телу и имбибиције или дифузије после смрти јавља се и опет као једна врста виталне реакције. Као што већ нагостих, отров се у живом телу ресорбује уз неке видљиве, карактеристичне промене на органима и ткањима, а имбибицијом или дифузијом може проћи и велике области његове, а да не остави ни трага за собом.¹⁾ Сем тога ресорпција отрова у живом телу иде у правцу и по току лимфе и крви — дакле центрифугално — т. ј. од места, где најпре доспе,

¹⁾ Има, истина, и неких отрова, који ни у живом телу не остављају видљивих трагова, али су ти отрови ретки.

према перифирији, а имбибиција или дифузија отрова кроз лешинске делове свршава се просто механично по закону теже. — Ако је, дакле, и, пр. арсен доспео у живо тело — рецимо у желуцац и црево — онда ће га хемичар по свој прилици убрзо наћи у јетри и бубрезима, па баш (ако је отровано лице дуже живело) и у костима, коси и ноктима. Ако је пак доспео у тело тек после смрти, констатоваће га једино у оним суседним деловима, који су га по закону теже и континуитетете могли само имбибирати или дифузијом у себи примити.

Најпосле има још једна разлика између ресорбованог отрова у живом телу и имбибираног или дифундираног у лешини. Као што већ рекосмо, отров се у лешини разилази имбибирanjem и дифузијом по закону теже и континуитетета (per continuitatem), дакле непосредним и подједнаким прелазом из једнога органа или области у други, а ресорбован отров подељен је у телу са свим неправилно и неједнако. При ресорпцији отрова у живо тело јавља се она необична појава, по којој изгледа, да извесни органи имају неку особиту привлачну снагу или афинитет према извесним отровима, а други не. У живом телу отров, дакле, није свугде подједнако раздељен, него има т. з. изабраних или предилекционих места, где се нарочито скупља. С тога се у таким случајевима може десити, да се отров не пађе у најближој околности оног места, где је најпре доспео, него да се пађе у органима или деловима, који су далеко од тог првог отровног извора.

Д-р М. Јовановић-Батут

О НОВЧАНОЈ КАЗНИ

(ПРЕСТАВАК)

Наш кривични законик применно је новчану казну само за преступна и иступна дела прописујући код ових дела као казну: затвор и новчану казну, и то негде само затвор, а негде новчану казну или затвор и одредно њену количину. Тако и, пр. за дело из § 103. кр. зак. законодавац одређује новчану казну: „од двеста до три хиљаде динара, или затвор од три месеца до три године“; дело из § 104. б. казни се новчано до педесет талира или затвором до три месеца. Даље, за дела из § § 105., 122., 123., 173., 180., 183., 184., 185. и др. такође је као казна прописана новчана казна или затвор. Код свих ових дела код којих је закон одредно као казну: новчану казну или затвор, према правилу које је постављено у § 30. „суд ће осуђивати на новчану казну само у бла-„жијим случајевима“. Код других неких дела, као и, пр. дела из § 116. кр. зак., новчана је казна примењена као *доу-„њујућа* казна уз казну затвора: „да се „казни затвором од шест месеци до две „године, а поред тога новчаном казном, „која неће бити већа од трећине, ни мања „од десетине досуђене накнаде за штету.“ Најпосле новчана казна примењена је као *доу-„њујућа* казна и за дело из § 255 а

кр. зак. које је злочине природе уз казну робије која је прописана за ово дело, но, и то само за ово дело. (§ 255 а: „ко у намери преваре какву од ватре осигурану ствар запали, или који учини да се лађа, која је или сама или на њој находећи се товар осигуран потоци или разбије, да се казни робијом до десет година, а у исто време и новчано од педесет до хиљаду талира.“) Француски кривични законик (чл. 164. 172. 174. 437.) примењује је и у предмету лажне исправе, разрушења грађевина, али само као допуњујућу казну, док у преступним делима, као и наш законодавац примењује је било саму, било уз казну затвора.

И поједини специјални закони као што су закон о штампи, о општинама, и др. такође примењују новчану казну за деликта која се учине противно њиховим одредбама, негде као главну и једину казну, а негде акцесорно казни лишења слободе, и одређују њену количину. Тако, за дело из чл. 21. зак. о штампи законодавац је прописао као казну затвор од два месеца до једне године и новчану казну од 300—1000 дин.; дело из чл. 18. истог закона казни се новчаном казном од 100—200 дин. а поред тога и затвором од 10—20 дана. Дела из чл. 159. закона о општинама казне се са 500—1000 дин. и затвором од једног до три месеца; дела из чл. 167. истог закона са тринаест до шест стотина динара и затвором од једног до три месеца. И у другим специјалним законима налазимо примењену новчану казну акцесорно казни затвора, као н. пр. у закону о акционарским друштвима (чл. 99. 100. 101.); закону о заштити фабричних и трговинских жигова (чл. 24. и 25.), закону о заштити модела и мустара (чл. 18. и 19.), али је и у специјалним законима новчана казна махом примењена као главна казна, допуштајући власти која изриче казну право избора између новчане казне и казне затвора у свима оним случајевима у којима је закон као казну прописао новчану казну или затвор. — (Чланови: 6. 7. 10. 13. 14. 18. 25. 28. 31. 39. зак. о штампи; чл. 164. зак. о општинама, и др. само што по чл. 31. зак. о штампи: „где је год у закону одређена најпре новчана казна па онда затвор, ту ће редовно суд осуђивати оптуженог на новчану казну, казавши у пресуди са колико ће му се дана затвора ова казна замени при чему се дан затвора има рачунати са 10 дин.“)

Ово раздвајање у употреби новчане казне изгледа рационално. Са репресивног гледишта доиста, новчане су казне скоро увек без дејства против нарушења која резултују из жестоких страсти: оне су нарочито корисне у деликтима која имају за побуду лакомост, и такође треба да се употребљују само са извесном обавезом стављајући судији на расположење казне које више бешчасте, да би се избегла незгода неосетљивости новчане казне, што ће се догодити услед крајње немаштине или крајњег богатства деликвента.¹⁾

Осим изложених случајева у којима је закон применио за поједина деликта новчану казну као главну казну или као допуњујућу казну лишења слободе, законодавац предвиђа осуду на новчану казну и уз друге казне које закон доноси. То је случај стицаја деликта за које закон доноси новчану казну са делима (преступима или злочинима) за која закон прописује друге казне. У таквом случају кривац ће се осудити и на новчану казну и на ове друге казне (§ 69. з. кр. зак.), само што ће се у овом случају извршити замена на начин прописан у § 29. крив. зак. („Кад се кривац осуди на новчану казну уз робију или заточење, па му по § 28. треба ову заменити, то му се она неће заменити затвором него робијом или заточењем, променивши најпре новчану казну на затвор по § 28. па онда затвор на робију или заточење по § 22.“). Исто тако ово сливање казни у једну има се извршити и у стицају истуна за које закон доноси разне казне: новчану и затвор „но тако да казна у којој се остале претварају, не сме прећи свој највиши степен који је прописан у §§ 311. и 313.“ (§ 323. кр. зак.).

Општи минимум и максимум новчане казне за истуна дела законодавац је поставио у § 313. кр. зак.: „казна новчана најмања је пет динара а највећа три стотине динара и наплаћује се у корист општинске касе, ако су у првом степену судиле државне власти.“ Али остајући потпуно у овим општим границама закон, говорећи о сваком иступу утврђује често са више прецизности други минимум и други максимум. Тако, истуни предвиђени у § 334. кр. зак. казне се у новцу од педесет до тристотине дин. или затвором до тридесет дана; истуни из § 364. казне се у новцу од 10 до 50 дин.; истуни предвиђени у § 368. и 369. кр. зак. казне се новчаном казном од 50 до 150 дин.; истуни из § 370. новчаном казном од 10 до 25 дин., истуни из § 371. казне се новчаном казном од 25 до 50 дин. итд.

У преступном делу за које закон сматра: „оно дело, за које закони доносе затвор дужи од месец дана, или лишење звања, или новчану казну више од тридесет талира,“¹⁾ (§ 1. кр. зак.), никакав општи максимум није индичиран законом. Он варира према деликтима, тако да се код § 255. а кр. зак. пење до хиљаду талира. Обично баш нарочити минимум одређен је специјално за сваки деликт: тако, дело из § 103. кр. зак. казни се: „у новцу од двеста до три хиљаде дин.; дело из § 185. казни се: „у новцу од педесет до три стотине талира“, итд. јер је законодавац хтео да индичира границе у којима судија може у принципу да се креће да би утврдио количину новчане казне. У неким пак случајевима закон одређује само максимум новчане казне до које она може доћи за какво дело, а не одређује нарочити минимум. Тако: дело из § 104

б. „казни се новчано до педесет талира, или затвором до три месеца“; за дела из §§ 120. 121. 122. а. прописана је новчана казна до сто талира, а специјални минимум није одређен. Колики је онда специјални минимум новчане казне код ових дела код којих он није нарочито одређен већ само максимум до кога може ићи новчана казна? Одговор на ово питање налазимо у § 62. кр. зак. по коме: „ако се код преступљења, за која закон доноси затвор или новчану казну, признаду олакшавајуће околности, затвор се може спустити до на један дан, а новчана казна до на један талир.“

(ПСТАВИТЕ СЕ)

Милош Станојевић

КРИМИНАЛНА ПОЛИЦИЈА

(ПСТАВАК)

10. Пошто смо прочитали сведоку опис одела, које је мала Жана имала у очи злочина, и то онај опис који је полиција објавила, замолили смо га, да се добро промисли и одговори нам, да ли што не достаје овоме опису? После његовог одговора да је прочитани му опис тачан и потпун, скренули смо му пажњу на један детаљ одела око врата. Понова нам је одговорио, да је опис потпун, а то не стоји у истини. У забуну и првом болу Ван Галкови су пропустили да помену ешарпу, коју је девојчица носила око врата. Овај недостатак у полицијском опису Марија Метер није, дакле, запазила, и ако смо јој ми на њега скренули нарочиту пажњу.

11. Најзад смо упитали малу Метер: како је, и у којој је руци непозната жена носила свој пакет, и она нам је одговорила да га је непозната носила у десној руци, с којом је у исто доба придржавала и своју сукњу. У овом одговору налази се једна нова невероватноћа и немогућност. У нашој земљи, у Бриселу као и у Паризу, свака жена има обичај да придржава сукњу левом руком; десном то она чини само у оним случајевима кад у левој носи какав предмет. У ходу и приликом шетње, никад жена неће придржавати сукњу оном руком у којој има пакет, а другу руку оставити слободну, јер то би било досадно и кварило би равнотежу нормалног хода. И само ношење каквог већег пакета онемогућава, у опште, придржавање сукње. Мала Метер видела је, међутим, ову невероватну и немогућну ствар.

12. Још један детаљ који је, као и остали, измакао из вида оштроумљу истражних чиновника, чини невероватном сведошћу Метерове. Реч је о новцу који је Жана сваког дана, а понекад и више пута дневно, добијала од својих сродника за бонбоне. У очи злочина, нешто мало пре изласка из куће, стара мајка дала јој је, као и обично, два сантима, и овај новац нађен је недирнут и непотрошен у њеном малом новчанику. Жана, дакле, није имала времена да оде до продаваца бонбона, код којих их је посведневно куповала, што, опет, значи, да је одмах по изласку из

¹⁾ Погрешно. Треба да стоји: „више од тринаест динара“, јер је изменом од 17. Јануара 1904. г. § а 1. кр. зак. за истуна прописана новчана казна до тринаест дин. а то је више од тридесет талира, премудру је требало учинити поправку и у трећем ставу § а 1. крив. зак.

WWW.UNILIB.RS

куће пресретнута и одведена другим путем, а не оним којим је обично ишла. Да је заиста била у улици „Commerçants“ она би, на сваки начин, свратила успут у који познати јој дућан и купила бонбоне, али пошто је новац код ње паћен значи да није ишла даље од фламанског позоришта, и да није прекорачила стапу између овог позоришта и улице „Commerçants“.

Порекло ове сведоче.

Потражимо сада како је ова сведочеба поникла и на који је начин доспела до власти.

Одмах сутра дан по извршеном злочину, 8. фебруара, око 9 часова изјутра, Марија Метер дошла је код своје матере, која се, као и обично, налазила на углу „place d' Anvers“, пред кафаном: „La Cour de Tilmont“, да јој помогне у продаји новина. Затекав своју мајку где плаче, упита је за узрок тога.

— Зар не знаш узвикну мати јецајући, да је наша мала пријатељица, красна Жана Ван Галк, која нам је свако јутро доносила кафу, мртва? Убили су је прошле ноћи и исекли на комаде. У 7 часова мање 10 минута она је изашла из куће и пошла код мајке, али код ње није стигла. У поноћни паћен је, у улици „Hirondelles“, један пакет, у коме су били остаци њеног леша, завијени у угаситу хартију.

— Мала Жана... Синоћ... Али ја сам је видела у 7 часова мање 2 минута са једном непознатом женом, одговори узбуђено Марија.

Тек што је Марија изговорила ове речи кад један човек, који је, тобож случајно, стајао поред њих, упита мајку Метер да ли познаје девојчицу која говори.

— Како да је не познајем! То је моја кћи.

— Кад је тако, онда пођите одмах са мном код државног тужиоца. Њена сведочеба од велике је важности. Она је једино лице, које нешто констатује, и које је последњи пут видело Жану Ван Галк.

Маријина мајка отпоче протестовати и доказивати како она не може напустити свој посао и свој хлеб, и како има још мале деце о којој се мора старати.

— Ако стоји само до тога, одговори непознати човек, онда ми поверите вашу кћер; ја ћу је лично одвести државном тужиоцу.

Непознати беше агент судске бригаде, нарочито постављен на ово место да би слушао разговоре купаца новина. Постојала је нада, да ће се злочинац вратити на место злочина у циљу осматрања.

Марија Метер доведена је пред власт, која целу ствар узима врло озбиљно, и сведоку придаје нарочиту важност. Мала се прави важна, говори, прича, понавља своју причу, прецизира је. Она је једини сведок истине, и нико на свету не може јој противречити. Она то зна, јер су јој то унапред казали.

И власт прима ову сведочебу, необраћајући ни најмању пажњу на прилике и услове под којима се она јавила, и уздржавајући се од контролисања елемената вероватноће и објективности. Она је прима као речи Јеванђеља, и хита да свуда об-

јави пеливански опис подводице од 20 година.

Природа измишљотине.

Нашто ова измишљотина? Зашто је и како је Марија Метер измислила своју причу? Да ли је лагала зато да би омела прави траг и завела власт на погрешан пут, или је лагала из покварености и неваљалства, или у каквом интересу, или из освете? Не стоји ни једно од свега овога.

Марија Метер има скоро 14 год., што ће рећи да је у пуној кризи сексуалне формације. То је доба почетка менструације, које одговара доцнијој епоси њеног престанка. У обе ове епохе констатују се често лаки нервни поремећаји, који се најчешће манифестују у лажи и измишљотинама. Мати јој је саопштила грубо и без икаквих обзира смрт њене младе пријатељице, услед чега се мала стресла од страха; једна халуцинациона муња пролази и ремети њен слаб мозак. Каква старија и хладнија личност, која је у стању да резонује, одговорила би: „Ја то видим одавде.“ Марија Метер, неспособна за размишљање због свога доба, своје природе и свога узбуђења, узбукује: „Ја сам видела“. Али, и сами елементи њене приче, који показују све карактере невероватноће и измишљотине, показују такође и аутоугестију. То су њене сопствене мисли и лични и сугестивни елементи њеног бића у духу којих она говори и даје лични опис непознате жене. Ништа није чудноватије од овога. Марија виђа Жану како иде са једном непознатом женом, која има фризуру „à la Vierge“, сур огртач и која носи један пакет. Жана мирно допушта да је ова жена води и против њене воље, и само плашљиво протестује речима: „Не, не. Пре свега зашто баш жена?“

Марија Метер, кћер и синовица продаваца новина, знала је, да је кратко време пре извршеног злочина скретана пажња деци да се чувају једне младе жене, која је прилазила девојчицама и одузимала им ситнице које су са собом носиле. С друге стране, опет, Марија никад није излазила сама после првог сумрака, већ свагда у друштву са својом матером. Случајно се, међутим, десило, да је онога вечера, кад је Жана пошла сама матери, и Марија Метер била изишла сама, и то први пут у животу. Уображавајући да, као и обично, иде с мајком, она назире Жану са крадљивицом деце. Марија Метер поштено је, чисто и павно дете, које је увек држано под добрим надзором. Пошто никад није излазила сама, већ увек са мајком, била је сачувана од утицаја рђавог друштва на улици и у радионици; она је потпуно невинна и нема појма о сексуалним односима; од ње се брижљиво крије да је Жана била силована. Пошто није знала шта је човек, она није могла ни мислити на њега. У својој наивности и уобразиљи она види Жану одвучену од крадљивице деце, јер зна свега за две жене: за своју мајку и за ову крадљивицу. Описујући непознату жену — крадљивицу деце — она мисли на своју мајку, која је бољешљиве природе. Она прецизира врсту огртача непознате, и вели: „Garick“ отво-

рено-суре боје. Испитујући како је она могла тачно познати, и то још у вече, баш ову врсту огртача између хиљаде других, сазнали смо да је она, на неколико дана раније, присуствовала проби једног сличног огртача, који је био рађен за њену тетку, и да јој је том приликом кројачица у детаљима објаснила облик и врсту „Garick“-а. Страна реч задржала се у њеној памети. Да би себи придала што већу важност и показала своје разумевање у тоалетама, она ју је употребила описујући непознату подводицу.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И УПУТИ

Решења Министра грађевина, донета на основу правила о општинским поштама, нису извршна, већ подлеже разматрању Државног Савета по жалби интересованог лица.

Петар С., председник општине трњанске, оптужен је, што према пропису чл. 50. правила о општинским поштама, није заклео на дужност поштоношу Павла И. и поштара В. Р.

Начелник срески, налазећи да је Петар овим учинио две кривице по чл. 45. поменутих правила, пресудом од 6. маја 1908. год. № 9240. казнио га је са 40 дин., а пре судом од истог дана № 9236, са 50 дин.

Министар грађевина нашао је, да су ове пресуде на закону основане, па их је, на основу чл. 8. зак. о поштама и чл. 2. и 71. правила о општ. поштама, оснажио својим решењем од 24. маја 1908. год. ПТБр. 15035 и 15036.

По изјављеној жалби, Државни Савет претходно је ценно питање о својој надлежности, па је нашао, да ожалбена решења Министрова нису извршна и да подлеже разматрању Савета из ових разлога:

Правила о општинским поштама Министар је прописао на основу чл. 125. зак. о општинама. Прописујући их на основу овог закона, он је прекорачио круг законом одређене му власти — чл. 48. тач. 3. зак. о пословном реду у Државном Савету — кад је одредио, да је решење његово, донето на основу правила о општинским поштама, извршно, пошто се по закону о општинама, противу сваке одлуке и решења надзорне власти, у смислу чл. 170. зак. о општинама, изјављује жалба Државном Савету, чак и кад је казња опомена, дакле много лакше природе.

Сем тога, Министар је прекорачио круг законом одређене му власти и тиме, што је одредио казну од 50 дин., кад је према чл. 158. зак. о општинама највећа казна губитак петнаесто дневне плате, која по селима не може изнети 50 данара.

У овом случају у толико пре је Министар неправилно огласио своја решења по овом закону за извршна, што је за сличне кривице, код државних пошта, према чл. 50. а закона о поштама, максимална казна 30 дин.

На основу ових разлога, Државни Савет упустио се у разматрање ожалбених

решења Министрових, па је нашао, да исти не одговарају закону из ових разлога:

По усвојеном начелу у нашем кривичном законодавству, а поименце у §§ 69. и 323. крив. зак., кад се ко за више кривица има судити, онда се исте расправљају једном пресудом, тако, да казна не може прећи највећу меру, предвиђену за ту кривицу.

Из акта овог предмета види се, да је начелник срески, најпре пресудом од 6. маја 1908. г. Бр. 9240, казнио жалитеља са 40 дин. зато, што није заклео поштоношу своје општине, а затим пресудом од истог дана № 9236, казнио га са 50 дин. зато, што није заклео на дужност поштар. Обе ове пресуде засноване су на чл. 70. правила о општинским поштама од 16. септембра 1902, год. ПТБр. 33415.

Како је по поменутом пропису чл. 70., за кривице изложене у њему, максимална казна 50 дин., то је среска власт, према напред наведеном, прекорачила највећу меру казне, и Министар је погрешно такву неправилну радњу одобрио ожалбеним решењем.

С тога је Држ. Савет одлуком од 22. децембра 1909. год. № 8344. поништио решења Министрова.

Окружни одбор нема права о трошку округа тражити комесара Главне Контроле за преглед рачуна општинских председника и у опште каса, које нису окружне.

Окружни одбор окр. м..., на свом састанку од 4. децембра 1908. год. донео је одлуку, да се комесару Главне Контроле, који је захтеван од стране истог окр. одбора, изда из окружне благајне 360 дин. на име дијурне ради прегледа утринских прихода у општини гл..., с тим, да се тај издатак расходује из партије на непредвиђене трошкове; а ако комесар утврди неправилности и Главна Контрола досуди да одговорни рачунополагач накнади горњу суму, издату на име дијурне, онда ће се окр. каса за толико из тога и поунити.

Начелник окружни, разматрајући ову одлуку Одбору, нашао је, да не одговара закону, па ју је с тога решењем својим од 8. децембра 1908. год. № 12554. задржао од извршења са ових разлога:

Члан 50. закона о уређењу окр. и срезова предвиђа као циљ, дужност и задатак самоуправног округа све оне послове и радове, који се клоне на културно унапређење и материјално благостање округа и његових становника. Преглед каса појединих председника општинских, није случај из горњег законског прописа, те се тај преглед не може вршити о трошку округа, нити је окружна скупштина на ту циљ буџетом вотирала коју суму.

Сем тога чл. 108. истог закона предвиђене су све дужности окружног одбора, међу којима није предвиђено, да окр. одбор може и да има права на рачун и о трошку округа тражити комесара за преглед рачуна појединих општинских председника, већ то могу чинити чланови окружног одбора само као приватна лица, као и сваки други, и у ком случају, на случај негативне истраге, они су и дужни

да снесу трошкове око прегледа, а не округ као целина. Јер кад би се установио преседан да округ, као тело, може о трошку округа тражити комесара за преглед каса које нису окружене, онда би се могли чинити издаци на рачун округа, којима би био мотив: лична мржња, партијска нетолеранција ит.д. према појединим одговорним рачунополагачима.

Ово решење одобрио је, на основу чл. 113. зак. о уређењу окр. и срезова, Министар унутрашњих дела својим решењем од 10. децембра 1908. г. № 24374.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је решење Министрово правилно, па је с тога одлуком својом од 23. јануара 1909 г. № 479. одбацио жалбу као неумесну.

И посланици среске скупштине као и чланови среског одбора, који су из места где се држи седница скупштинска односно одборска, имају право на дневницу од 3. дин. за време које проведу на скупштинском односно одборском раду.

Среска скупштина среза л..... на свом састанку од 18. децембра 1909. год. донела је одлуку, да се по поднетом рачуну исплати члановима среске скупштине исплаћена дневница за долазак и повратак на седнице среске скупштине у 1188 дин. а члановима среског одбора 900 дин., с тим да се та сума исплати из среске готовине, која се покаже на крају године, а која се има пренети као депозит у дневник пореског примања за 1910 годину. Исплата пак да се изврши кад ову одлуку одобри и Министар финансија. Поред овога, среска Скупштина одлучила је да се и члановима среске скупштине и одбора, који су из самог среског места, за време рада издаје по три динара као дневница.

Надзорна власт решењем својим од 15. јануара 1910. год. № 381, задржала је ову одлуку од извршења зато, што је њоме донето решење, да чланови среске скупштине и одбора, који су из места, имају право на дневницу а међутим они по закону то право немају. С тога је предмет доставила Министру унутрашњих дела.

Министар је нашао, да је решење надзорне власти правилно још и стога, што није утврђено, који посебице чланови одбора и скупштине имају права на дневнице — чл. 152. зак. о уређењу округа и срезова, — и што је у једно време рачунато и путовање, противно поменутом пропису у вези са чл. 88. и 119. зак. о уређењу округа и срезова, и чл. 105. и 144. правила о пословном реду у окружној и среској скупштини, за које време чланови среске скупштине и одбора немају права на накнаду, кад им то није изрично признато законом с обзиром на краткоћу пута.

Стога је писмом од 20. јануара 1910 год. П№ 990. цео предмет доставио Државном Савету на коначно решење.

Државни Савет нашао је, да решење надзорне власти не одговара закону, јер срески начелник, као непосредна надзорна власт, није навео члан устава или законски пропис, коме би одлука среске Скуп-

штине била противна, као што је то према чл. 40. закона о уређењу округа и срезова био дужан учинити.

Прописи законски, које је навео Министар Унутрашњих дела у акту своме од 20. јануара 1910. год. № 990., којим је спровео овај предмет Савету на решење, не могу се применити и на чланове среске скупштине и среског одбора, јер се из чл. 88. зак. о уређењу округа и срезова јасно види, да он важи само за окружне посланике, који нису из места, где се држи окружна скупштина; а чл. 152. истог закона говори о дневници чланова среске скупштине или среског одбора, без обзира на то, да ли су они из места, где се држи седница скупштинска или одборска.

С тога је, на основу чл. 40. зак. о уређ. округа и срезова, одлуком својом од 29. јануара 1910 год. № 760. поништио решење надзорне власти.

Председнику општине не може се уважити оставка, ако је за разрешење од дужности навео оне исте околности, под којима је на кандидацију пристао.

Милосав Ђ., председник општине м....., упутио је одбору исте општине молбу, у којој је навео више узрока и разлога, са којих му је немогуће и даље остати на положају председника те општине, па је тражио, да га одбор разреши од дужности.

Одбор општински на свом састанку од 19. новембра 1909. год. није му уважио оставку, позивајући се за то на одредбе чл. 80., 83., 86. и 107. закона о општинама.

Противу ове одборске одлуке, Милосав се жалио Министру унутрашњих дела, наводећи, да му је одбор требао уважити оставку, са разлога наведених у молби, пошто се иначе оваквим приморавањем иде на то, да од њега не буде никакве користи, ни по друштво, ни по општину па ни по државу.

Размотривши овај предмет, Министар је нашао, да је одлука одборска на закону основана јер је жалилац у дужност председничку уведена тек 5. новембра 1909. године, а на кандидацију је пристао под оним истим околностима, у којима се и данас налази и са којих сада тражи разрешење од дужности, коју дужност треба да врши до скорих наредних избора општинских часника. С тога је на основу чл. 107. зак. о општинама својим решењем од 15. децембра 1909. год. П№ 26828, одобрио одлуку одборску, а жалбу одбацио као неумесну.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је ожалбено решење Министрово правилно и на закону основано, па је, на основу чл. 170. зак. о општинама, одлуком од 29. јануара 1910 год. № 770. одбацио жалбу као неумесну.¹⁾

Јос. К. Ст.

¹⁾ Код овог предмета постојало је и мишљење мањине: да ожалбено решење Министрово не одговара закону, јер кад часник изјави одбору, да му је, са оправданих породичних разлога, немогуће и даље остати на положају на коме је, онда одбор нема права, да га силом натера да отпостави једну дужност, за коју је навео оправдане разлоге, да је даље не може вршити.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Решење Касационог Суда о сукобу првостепеног књажевачког суда са команд. тимоч. дивизијске области.

За суђење кривице извесног лица, које је учинило кривицу за време одслужења свога рока, надлежан је грађански суд, ако се то кривично дело не односи на повреду службених војних дужности.

Првостепени књажевачки суд навео је у свом акту № 8866 од 28. маја 1909. г., да је њему начелник среза тимочког сипрево са актима на суђење П. К. за то што је овај као војник сталног кадра у месецу септембру 1907. год. удешеним кључем отворно сандук војнику В. Р. и из истог украо му један сат са ланцем у вредности по процени 12-50.. Суд је решењем својим од 27. априла 1909. г. № 6944, био нашао, да по § 12. и 13. зак. о устројству војних судова, није надлежан за извињање и суђење овога, дела већ војни суд — В. 13 крив. с. пост. и за то је вратио предмет нач. среском. Према овакој одлуци нач. ср. тимочког 13. маја тек. г. под № 4338, вратио је сва акта овога предмета команданту тимоч. дивизије, а командант је иста вратио среском начелнику наводећи да није надлежан војни суд, што се кривица по овоме делу не односи на повреду службених војних дужности и нач. срески послао је иста акта суду.

На како је првостепени суд сматрао да је ипак ненадлежан, то је послао акта Касационог Суда на основу § 41. крив. пост. да реши питање о овом сукобу.

Касациони Суд разматрао је све акте по предмету овога сукоба па је под 1. Јуном 1909. № 6635 нашао :

По § 13. зак. о поступку војених судова у кривич. делима војници по одслужењу свога рока подлеже суђењу војених судова, за кривице, које су учинили за време службе, а које се односе на повреду службених војних дужности.

Из аката овога оптужења види се, да је оптужени Н. извршио дело опасне крађе за време одслужења свога рока у сталном кадру; али се помнито дело, за које је оптужен, не односи на повреду службених војних дужности, у коме би случају тек оптужени подлежао суђењу војних судова. Према томе, дакле, надлежност војних судова односно расправе кривица, које војник учини за време одслужења свога рока у кадру престаје од момента кад војни обвезници буду отпуштени по свршеном одслужењу свога рока, вежбе или сазива, ако се учинена кривица не односи на повреду службених војних дужности. Са наведених разлога Касациони Суд је и решио да је у овом конкретном случају за расправу поменуте кривице надлежан првостепени зајечарски суд а не војни суд тимочке дивизијске области.

М. Л. Р.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине суводолске у срезу подунавском, актом својим Бр. 189, пита:

„По тужби извесног лица за самовлашће, суд овај, пресудом својом Бр. 1569, осудио је два брата са по петнаест дана затвора и накнаду трошкова.

Пресуду је суд саопштио и тужиоцу и осуђенима 30. децембра прошле године, па је осуђене одмах лишио слободу.

За рачун осуђених изјавио је жалбу њихов задружни брат, и она је стигла суду у законском року — 1. јануара ове године.

На дан 2. јануара, дакле пре него што би акта била спроведена првостепеном суду, дошао је у суд тужилац па је изјавио, да се са осуђенима измирио и да им казну прашта, а они да напусте његово земљиште, које су заузели.

Како тога дана деловођа није био у суду, него у VIII пуковској команди, а кметови су, међутим, неписмени, они закључе да је најгодније да жалбу, која је већ била озваничена, поцепају, и да тако ствар приведу крају, па то и учине и осуђене пусте кућама.

Кад је деловођа, по повратку, објаснио кметовима, да није требало цепати жалбу која је озваничена, они се поплаше и целу ствар представе првостепеном суду, шаљући и акта осуде.

Првостепени суд актом својим Бр. 464, вратио је цео предмет неразматран, налазећи да се без жалбе не може упуштати у разматрање пресуде у смислу § 15. и 16. Полицијске Уредбе.

После овога одговора, суд је послао акта среској власти са жалбом да она да упутства за даљи рад, и она је наредила да се акта попова пошљу првостепеном суду, па кад он реши питање о законитости пресуде, да јој се врате акта, те да према кметовима, који су поцепали жалбу, поведе кривичну истрагу за уништај акта.

По овој наредби суд је опет слао предмет првостепеном суду, али он је опет вратио предмет неразматран као и први пут, као што се види из његовог акта Бр. 4964.

Да не би неписмени кметови ишли у затвор за ову ствар, и да би се она у опште могла привести крају, суд шаље уредништву сва акта на увиђај и моли га за упутство: шта ће и како да ради.“

— На ово питање одговарамо:

На сваки начин погрешка је, што су кметови уништили жалбу, која је већ била заведена и престављала један званичан акт.

Али како су они то учинили стојећи у уверењу, да је то најприроднија последица опрштене казне од стране тужиоца, то у њиховој радњи нема никакве зле намере, па би и одговорност према томе била цењена и сведена на заблуду.

Да би се, међутим, ствар привела крају саобразно закону, нека суд поступи овако:

Нека једним рефератом констатује: да је жалба била поднесена, и да је на показани начин уништена.

Нека, за тим, констатује да је приватни тужилац под 2. јануара опростио казну, па нека о томе узме од њега и накнадно саслушање, и нека на полеђини те његове изјаве донесе решење, да се опрштена казна у смислу § 397. тач. 2. неће ни извршивати, назначујући да су кривци пуштени из затвора још 2. јануара.

На тај начин испуниће се захтев тужиоца, а саобразиће се цела ствар и законским прописима.

После овога, нека суд пошље акта среској власти према њеном ранијем наређењу, те да се и она увери, да је ранија погрешка исправљена.

Да би суд правилније поступио по овоме, нека прочита објашњење дато у бр. 5. „Полицијског Гласника“ за 1909. годину под I. о праву опроштаја казне.

Како се из акта и представке суда види, он је осуђене лишио слободу одмах по саопштењу пресуде, ма да на то није имао права по § 15. и 16. поменуте уредбе, јер је осуда дошла по тужби приватног лица, то му се скреће пажња на ово, да други пут не би падао у исту погрешку.

II

Један свештеник из унутрашњости пита:

„Један општински суд у мојој парохији, преписао је тарифу из закона о уређењу свештеничког стања, овернио је, па приковао за зид у двама овдашњим меканама, не истичући побуде зашто то чини.

Моли се уредништво за обавештење:

Сме ли суд ово чинити, кад се зна како се закони штампају и објављују народу, и да ли је суд одговоран за овакав поступак?“

— На ово питање одговарамо:

У радњи општинског суда, што је сам из својих властитих побуда публиковао тарифу свештеничких награда, нема никакве кривице и неумесности, пошто на њему лежи и иначе дужност, да своје грађане обавештава о њиховим дужностима и праву.

Нарочито за овај поступак не може бити одговоран, јер је при доношењу овога закона и његовом првом публиковању издато нарочито наређење, да се тарифа истакне по свима публичним местима, и грађани са њом што боље упознају, јер су то захтевале прилике, које уредништво неће да истиче сада.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

У Х В А Ђ Е Н

Коста Благојевић, осуђеник београдског казног завода, који је 6. јуна прошле године побегао из завода, а чију смо слику и потерницу донели у 34 броју од прошле године, ухаваен је 22 овог месеца у Крагујевцу, те је престала потреба за даљим његовим тражењем.

Т Р А Ж Е С Е

Севдија, жена Милана Симића, из Брањева, одбегла је од свога мужа и са собом одвела и женско дете Станку, стару 8 година. Она је стара 27 година, смеђа, у селачком оделу. Дете има на левој руци 6 прстију. — Делеша начелника среза подунавског Бр. 2158.

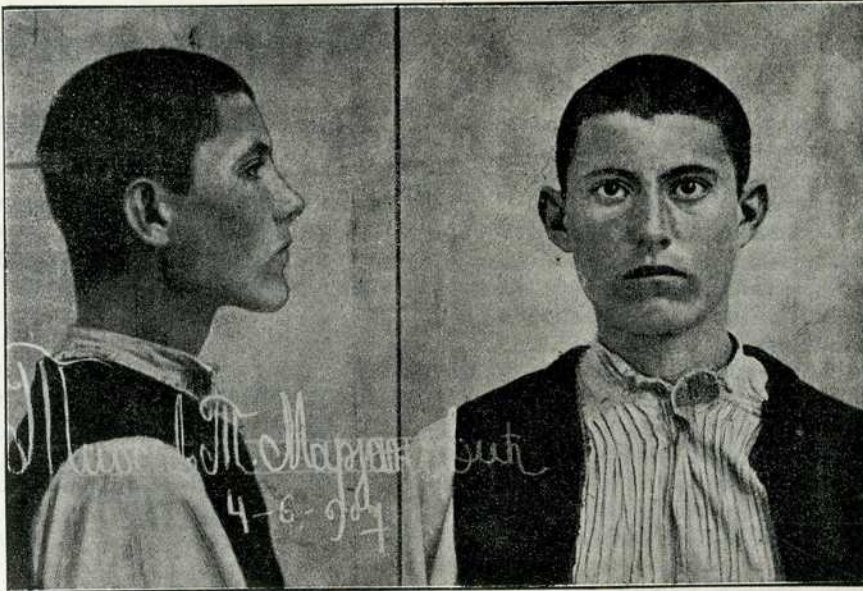
Александар, син Ђорђа Живановића, радника из Београда, отумарао је још новембра

месеца од својих родитеља. Он је стар 15 година, средњег раста, црномањаст. — Акт Управе града Београда Бр. 6924.

Нека све полицијске и општинске власти живо потраже нестала лица и пронађена упуте именованим властима, које су тражење захтевале.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Тиосав — Тихомир — Ђорђевић, родом из Стрмова, среза рачанског, округа ужичког, чију слику износимо, притворен је од

начелника среза левачког као по све сумњиво и опасно лице.

Према подацима антропометријског полицијског одељења, Тиосав је пресудом ваљевског првостепеног суда од 5. априла 1907. године Бр. 13416, био осуђен на две године затвора, због опасне крађе. Од ове осуде Тиосав је издржао једну годину и 4 месеца, па је условно одпуштен у слободу, али се у родном месту није задржао већ је побегао у Бугарску.

Јула месеца текуће године, прешао је из Бугарске у Србију са Јанком Ивићем из Батинице, али су обојица ухваћени у реону среза зајечарског и притворени од срекне власти а шта је даље са њима било одељењу је непознато.

Тиосав је стар 21 годину, средњег раста, смеђе косе, жућкасто зелених очију; од особених знакова има: на левој руци белегу од посекотине у облику праве линије, правца хоризонталног, величине 1 см. удаљена 1.5 см. изнад корена кажипрста; младеж величине житног зрна удаљен за 2 см, испод грла; белегу од посекотине у облику праве линије правца хоризонталног величине 2.5 см. на репу десне обрве; белегу неправилна облика 3/2.5 см. на средини превоја леве стопале.

Ко би о овоме лицу што више знао, а нарочито ако је какво казнимо дело учинило, нека о томе јави начелнику среза левачког с позивом на Бр. 3002.

ПОТЕРЕ

Васа Ђорђевић и Стеван Николић, скитачки Цигани, ноћу између 22. и 23. овог месеца украли су Авраму Матејићу из Белих Вода једну кобилу, матору 2¹/₂ године, млаке доратасте, цветасту, мало брњасту, у леву задњу ногу путасту. — Денеша начелника среза расипског Бр. 3782.

Непознати крађивци ноћу између 14. и 15. овог месеца извршили су опасну крађу Илији Јовановићу, трговцу из Раче, и том приликом однели му: 2860 динара у злату, 4 велика златна новца од по 48 динара, 11 бушених и 5 небушених дуката од по 12 ди-

Непознати крађивац ноћу између 21. и 22. овог месеца обио је собу Мици Крамер, певачици из Смедерева, и из исте украо: 106 динара у српском новцу, једну златну широку бразлетну са медаљоном у коме је слика њеног мужа, један сребрн брош са дијамантима и 4 плава камена, један сребрн мушки сат са три капка и 12 златних прстенова: један са 8 дијаманата и са једним зеленим каменом; један са 2 црвена камена и 2 дијамантска; један са црвеним каменом; један са дијамантом и плавим каменом; један са великим дијамантом; један са малим дијамантом; један са малим црвеним каменом; један са једним дијамантом и турском паром на ланчићу; два мала прстена без камена и два мала прстена сломљена. — Денеша начелства округа смедеревског Бр. 1495.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за свима побеглим личностима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

КРАЂЕ СТОКЕ

Ноћу између 18. и 19. овог месеца, непознати крађивац украо је Трифуну Нантићу, из Осиповице, једног коња, маторог 9 година, млаке зелене, брњастог у једну задњу ногу путастог, са жигом «К». — Денеша начелника среза подунавског Бр. 1481.

Ноћу између 15. и 16. овог месеца, непознати крађивци украли су Драгомиру Милићу, тежаку из Лисовића, једну краву, матору 2¹/₂ године, млаке зелене, стеону и без роваша. — Денеша начелника среза космајског Бр. 3633.

Ноћу између 16. и 17. овог месеца непознати крађивци украли су Животи Ивковићу, из Ропочева, једног јунца, маторог 2 године, млаке жуте, рогова размакнутих, без роваша. — Денеша начелника среза космајског Бр. 3542.

Ноћу између 17. и 18. овог месеца непознати крађивци украли су Раденку Милићу, из Дубнице, два вола, оба матора по 6 године, један млаке беле а други жуте и оба ровашена у десно уво. — Денеша начелника среза ресавског Бр. 3199.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крађивце.

МАНГУП СТОКА

У општини Суботничкој налази се један мангуп коњ, матор 9 година, доратаст, на челу лисаст, у обе предње и десну задњу путаст. — Денеша начелника среза ресавског Бр. 3017.

Код начелника среза звишког налазе се две мангуп кобиле. Једна је матора 10 година, млаке беле, без жига, а друга је матора 11 године, аматаста, на челу цветаста такође без жига. — Денеша начелника среза звишког Бр. 2551.

нара, једну турску мамудију од 116 гроша, 20 динара у сребру, један мали женски златан ланац са две књианке, два покретна дугмета са камењем у вредности 100 динара и један мали пиштољ. — Денеша начелника среза леничког Бр. 4170.

Васа — Васко Лукић, тежак из Љубаве, општине коњушке, има да издржи две године полицијског надзора по пресуди јагодинског првостепеног суда од 1. децембра 1904. године № 21851, али се налази у бегству. Лични опис непознат је. — Акт начелника среза расипског Бр. 2323.

Дамњан Павловић, бивши кафеџија из Крушевца, има да издржи по судској пресуди годину дана полицијског надзора, али је некуда отумарао, и сада се не зна где је. Он је стар 30 година, родом из Жељаока среза копаоничког. — Денеша начелства округа крушевачког Бр. 1219.

Никола Петровић, «Грабовски» матроз, 20 овог месеца украо је са лађе Николи Жулановићу, крманошу једну ловачку пушку двоцевку, калибра № 16, један пар чизама са ниским сарама, пар вунених чарапа и једну матроску капу са кокардом па за тим побегао. Он је стар 27 до 30 година, висок, добро развијен, црномањаст, кратких смеђих бркова у оделу матроском. — Акт Управе града Београда Бр. 6894.

Радован Стевановић, из Данковића, 20 овог месеца убио је из пушке свога брата Ђорђа па за тим побегао. Он је родом из Црне Горе, стар 30 година, плава, жутих бркова. У оделу је салачком похабашом а снабдевен је пасошем за Црну Гору. — Денеша начелника среза косаничког Бр. 2147.